

17

Col·lecció poesia de paper

Poemes
1980-1993

Andreu Vidal

VID

-348

849.915

VID

Andreu Vidal

Col·lecció poesia de paper

17

Palma 1993

X.51.018984-8
UNIVERSITAT DE LES ILLES BALEARS

5101965764

© *de l'edició*: Caixa de Balears "Sa Nostra" i Universitat de les Illes Balears

© *del text*: Andreu Vidal

Edició: Universitat de les Illes Balears

Servei de Publicacions

Campus de la UIB

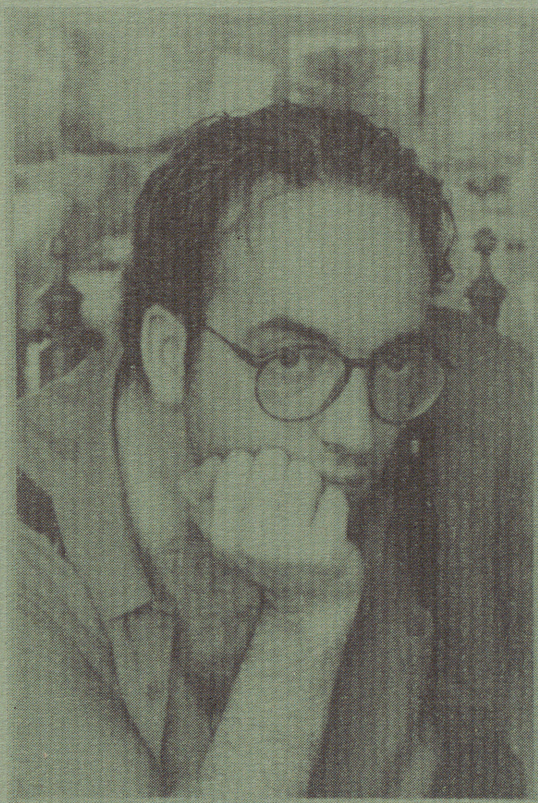
Cas Jai. Cra. de Valldemossa, km 7.5

E-07071 Palma.

Fotografies: Andreu Vidal

Impressió: IMPRESRÀPIT, C/ Baró Santa Maria del Sepulcre. Palma.

DL: PM 347/93

Andreu Vidal va néixer a Palma, l'any 1959. Ha publicat els llibres *Exercicis de despoblació* (1978), *Llibre de les virtuts* (1980), *Necròpsia* (1984) —Premi Ciutat de Palma, 1983—, *Els dies tranquils* (1988), i *L'animal que no existeix* (1993) —Premi Carles Riba, 1992. Actualment tradueix, en col·laboració amb Karen Müller, l'obra poètica de Paul Celan.

A

questa tendència a conservar
la lluna entre les mans, regalimant
una feixuga claror blanca...

Aquest girar-se
distretament cap a l'etern, acaronent-ho
amb l'esguard com una cosa fràgil.

(Necròpsia, 1980-1983)

AMA NESCI RI

L

lluny dels homes i de les coses
que els foren donades,
lluny dels carrers, dels llums, de l'aigua,
lluny del cristall i del quars
i de tot allò que remembri
sentiment diàfan,

aquí, entre els opacs
moviments de la pols
i el grinyolar intens

del quiescent òxid
de les portes,
a aquesta llar, despoblada i silent,
on els gèlids ciments

remuguen letals
com ennuvolades pells

que atàvics esquirols travessen,
aquest lloc

lluny de la sang i dels astres

on putrefactes éssers —tels
de rovell i humitat—
imperceptiblement dansen

cap a ningú.

Tan prop de la mare,

quin serà el cos que gosarà morir?

(Necròpsia, 1980-1983)

H

an esbrancat els arbres
dels meus carrers, i ara es fa
més clara la visió

i més trista, deserta...

com si la fembra blanca hagués acaronat
les galtes de l'espai

amb ses blanques mans mortes.

Sé —ara,

que és després—

que coses llambrejants em sobtaran de nit
entre la pluja esparsa,
que somniaré un home

dins la fosca

somniant

dins el seu cap un home

somniant dins el seu cap un pútrid inquilí.

(*Necròpsia*, 1980-1983)

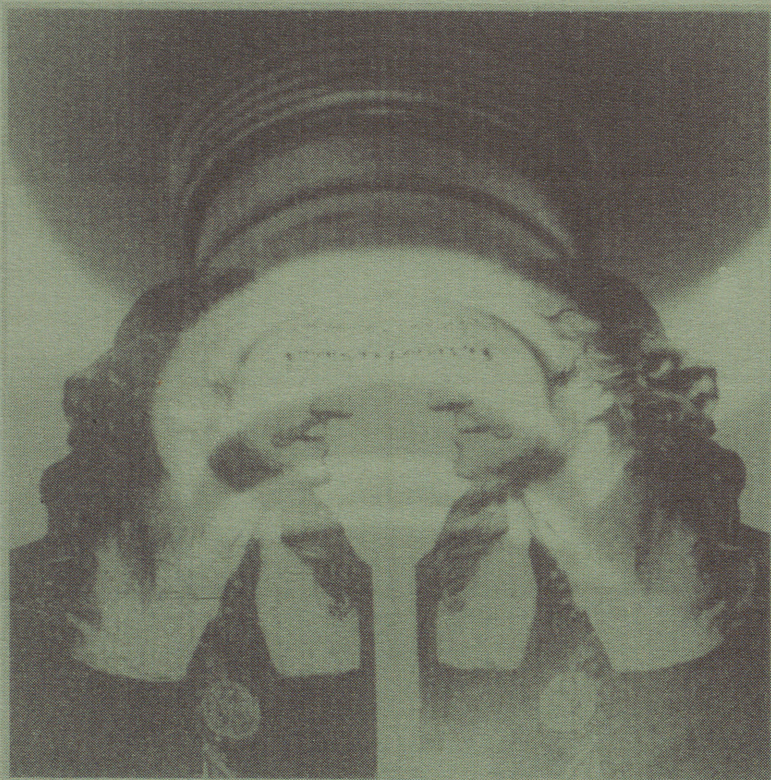

(HOMENATGE A O. W. DE LUBICZ MILOSZ.)

Que ningú no miri
les aigües mortes del vell pou,
que ningú no escruti, insensat,
l'aire enrarit ni la densa
obscuritat del fons
i, sobretot,
que ningú no cregui haver vist ni imaginí,
que ningú no dubti
si fou el seu pipellejar o, tal vegada,
el reflex fugaç d'algun ocell:
Res no es movia,
allà baix.

I que ningú no recordi
l'olor estranya del vell pou,
ni la dolça música
que pujava dèbilment des de la seva
entranya fètida,
car allò mort
produeix estranyes fascinacions,
àdhuc als esperits més simples, i desperta
en la ment de l'animal
vells records endormits, que s'esperava
que restassin per sempre endormits,
perillosos
per a l'animal i el seu déu.

(Necròpsia, 1980-1983)

EL PONT

A Paul Celan

E

l meu
pel-cel-eixuta-aparició
escarneix boires,
cries

d'àngel que somriuen
dins la llum i fora de la llum.

Cap llei no he entès sinó l'arrecerar-me
i desistir,

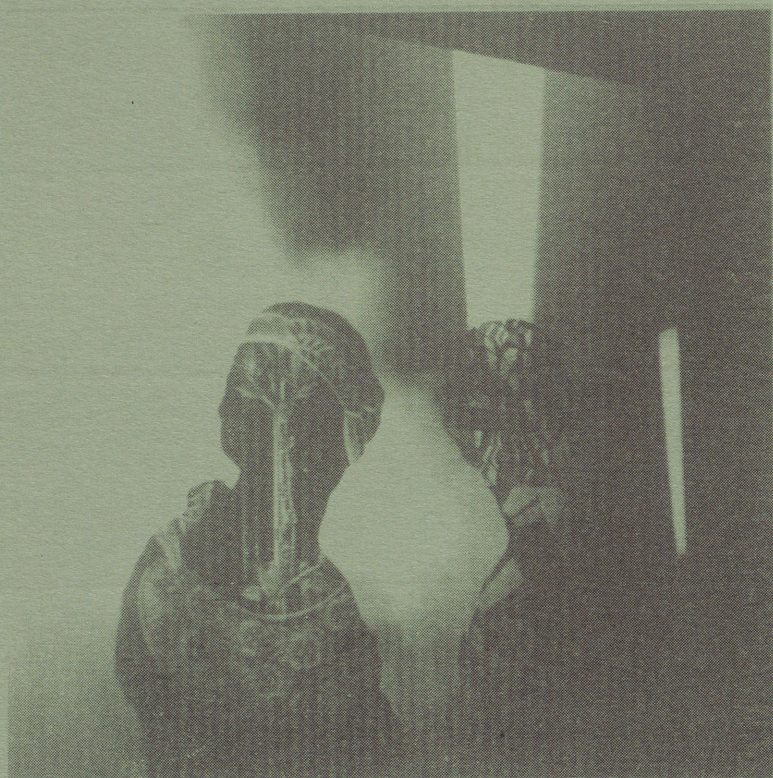
però el seu nom:

DefugirCapPerAvall,
CorralAmbAbelles,
Magraner...

I elles, les semprevives les
silencioses

com un fum agilitíssim
dins la terra i fora de la terra.

(Els dies tranquils, 1985-1987)

LA QUINTA ESTACIÓ

T

ancar els ulls —deies, i desaparèixer.

Mentre fermenta

dins l'obscur soterrani el dolç raïm

i el verm refà

jardins a dins la terra, inacabables

passadissos que dibuixen

un sol sota les tombes,

un laberint

de línies buides que relliga

la pols amb la pols, l'humit amb l'humit,

el fosc amb el més fosc.

Cinc tenebres

somniaren els antics

i una quinta estació, silent i blanca.

Uns

les anomenaren Tàrtar, altres Duat, uns altres Sheol,

però ningú

no posà nom a aquell nounat solstici.

Car no hi havia

tardor que no finís

ni mots que diguessin un hivern

diferent de l'hivern

ni un arc del cel

que a desgrat de les pluges perduràs,

lliure i compacte.

Els símbols feien

regust de sal, menstruaven. Tot era argila,

renou i buit

i era fràgil la bastida de la nit

i inquieta l'alba

i un prim sargit feia que romanguessin

les coses en les coses,

l'esquinç dins l'esquinç.

Calia, com ara, de parlar fluix, a cau d'orella,

no fos que despertàssim, allà baix, dins l'espessa

fondària de la terra,

el drac que dorm

cargolat al cos roig d'una donzella.

(Els dies tranquils, 1984-1988)

EL MISÀNTROP

Mai no he begut
l'alcohol dels justs dins polsoses tavernes,
mentre sonava
entre els plecs de la llum una música freda.
Mai no he dit, sem i inebriat,
mirant una ombra que passava:
«Heus ací l'ornament, la tempesta,
el veritable déu gronxant-se entre dos blaus.»
Mai no he cregut
sentir dellà els llandars un fressejar luxós
ni he imaginat
fulgents casoris de tenebres
ni els funerals d'un príncep
ni el turmell maltrencat d'una princesa.
Els meus records són de pedra:
ni un fil de lava
serpentejant dins els congosts
de la memòria,
ni un sol muriac ajupit dins la fosca.
Ara, algú se'n va deixant la porta oberta
i entra un celistre fred, que a penes sent.
Quiet i buit, contempl el que m'envolta:
per sobre el meu front
no s'hi enlairen sis llunes
ni al meu costat abeura
la fràgil verge una àliga gegant.
Un cansament rosat ha enquistat els meus membres.
Ja no dic res. En somnis,
els ossos em floreixen.

(Els dies tranquils, 1986-1988)

NAMRAEL

oldria que haguessis, Carlota,
fingit la nit per l'amor d'un mal bac,
que amb una blana

pietat com d'abisme

i ara pogués, jo,

Voldria que em semblessin

que una seca

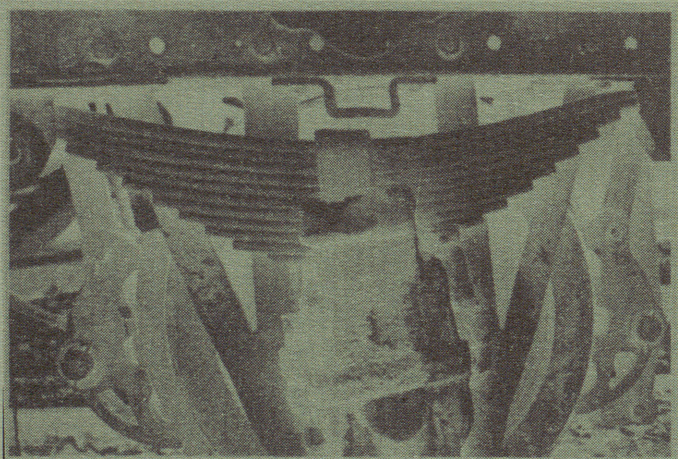
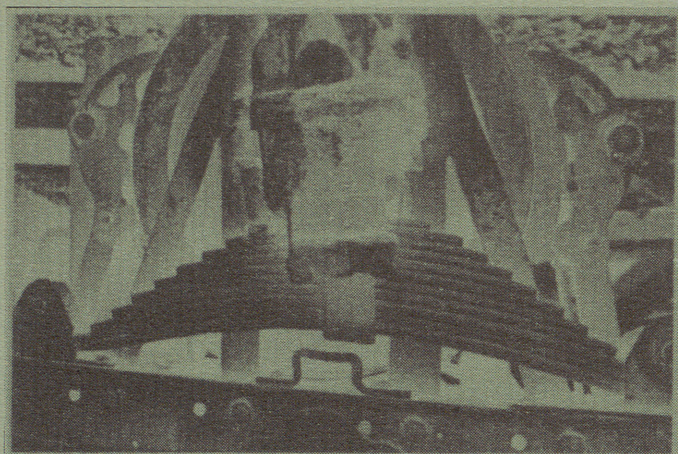
roda dels dies:

em mires,

amb l'esguard ple d'ocells,

cabells i diminuts

(*Els dies tranquils*, 1987-1988)

EL PENJAT

R

es no sabré de l'alta jerarquia
de fulles que beuen la invisible
llàgrima solar.

Als alts, la terra acaba:
vent i branca

conformen un sol cos, un únic gest
que esborra noms i imatges, que confon
la llum amb la mirada i entremescla
el miratge amb la sang.

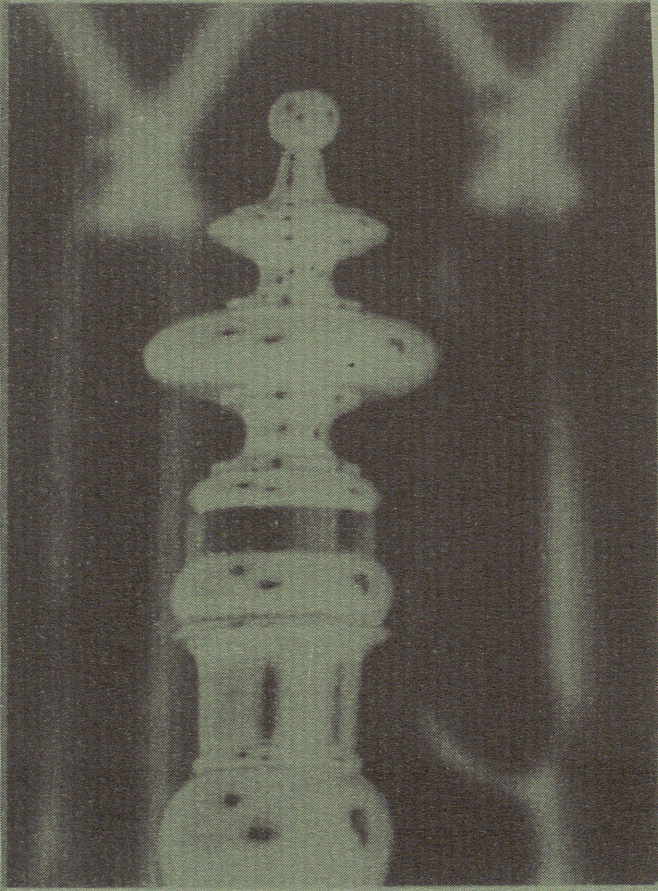
Res no sabré dels àurics engranatges
que des del fons immòbil de la terra
el meu arbre fan trémer lentament.

A baix
només hi ha un cel en agonia
on verm i arrel
s'afanyen cap a un lluny inassolible
i l'aire s'ennegreix i es contamina
amb l'alè dels difunts.

Res no sabré
dels blancs ocells que el meu reialme esquiven
tement la incerta llavor del meu sol.
Som sol dins l'erm on les pedres somnien;
silent, oscil suspès en el brancatge
com una fulla gran
i em contempl l'ombra
—aquest prim tel de llum emmalaltida
que va i ve deixant la pols intacta.
Som un albat que dins l'úter s'atarda;
cordes de llum em lliguen al no-res.

Lluny, entre les boires blanques,
un riu de gel flueix de cap al sol.

(Els dies tranquils, 1982-1987)

AL-BARZAJ

De rictat,
si finitud cap a imitades larves
desengendra?

O arraïmats en rara festa, de molt lassa,
si sent el corb, anictat d'esma,
d'ell abraçat, o d'ella,
mormolant sons
sense anvers ni aparença

ni eterniment?

O en fosca llar, de poc prenyada,
humitejant
defalt i gens,

somieja llengües,
tendres

dits de nounats o desmembrades
fembres formant cercles, quadrats...?

En un principi fou... Després una barrera.

(L'animal que no existeix, 1991-1992)

EL NIGROMANT

Per uns ulls clars
vaig cremar tots els llibres, per un mirar
net i fulgent i sempre dòcil
vaig capgirar la creu i vaig refer l'estrella,
i els corns lunars vaig deixar en positura
d'esser petjats. Per aquells ulls
vaig blasmar les tenebres
i tres cops vaig negar el nom de l'Advers;
per aquelles pupil·les, que semblaven el fons
d'una mar poc difícil, per aquells diminuts
cràters vivents, que es badaven més ràpids
que la llum i de sobte es cloïen;
per tot això
vaig trair la certesa, l'arrel
de l'estricta juí, el Món.
Visc en un Orc no descrit en cap mapa
ni referit en arcans pergamins,
un balç banal en desordre perenne
mai no temut pels profetes ni pel Bell cobejat.
Pel que fou casa meva
camín com un errat, i em dic debades:
«Això és el Còcit, més avall
bramula l'Aqueront...» Però és en va: tot
s'esvaneix en un instant,
res no perdura, només jo,
aquest jo ras, nu, privat de qualsevol
ornament,
que llisca damunt ell mateix i s'enceta.

(L'animal que no existeix, 1987-1990)

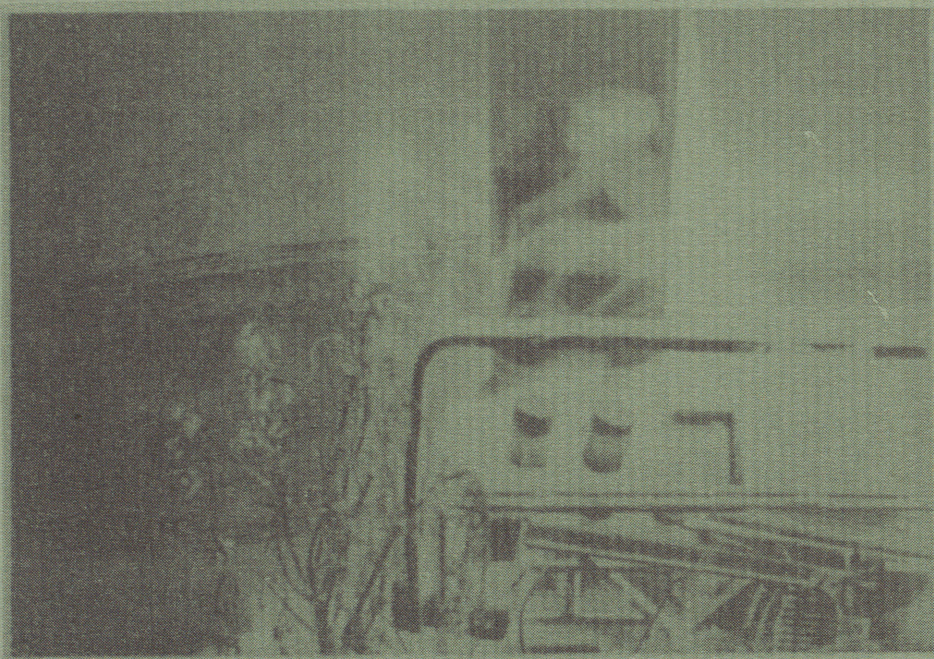
LISÈRGIA

Quina sobtosa llum
dins cada cos secretament s'enquista
i persisteix,
vibrant, com una cosa viva?
I aquest intens
fred dolçíssim que desvetlla
la vella ànima de l'os,
d'on ve, per quin camí
desert s'allunya i no retorna?

Quin fil d'or subtil
sargeix les ombres sense inici?

Si fou el rar
alè d'un déu o fou la pluja,
a qui importa?
Un sol cop ens és permès de veure
i resistir.
Tota la nostra vida
no és sinó l'oblit d'una imatge,
les seves deixalles
lluen contra l'eternitat.

(L'animal que no existeix, 1984-1992)

HERBSTTAG

Gran és l'horror i vana la certesa.
Pel carrer estret, ni un res que es mogui,
ni un fràgil tel
que engendri músiques funestes. Tot és
mòrbida llum que s'evapora, estepa, pols.

Qui no ha après ara, ja no aprendrà mai.
Qui ara dubta, dubtarà sempre.

I errarà sol, per erms i fondalades,
i entre les dunes vagarà inquiet,
mirant el cel, cercant, l'esma difunta,
entre els prims vels de l'aire
una incerta ranura, un carrer estret.

(L'animal que no existeix, 1990-1993)

MECÀNICA CELEST

(Record de Mary Shelley)

L'any 1959,
en una clínica mental de Harrisburg, Pennsilvània,
Christopher Lundgren es cremà els palmells d'ambdues mans
amb un ferro roent.
Va veure —segons que explicà després
al doctor Joseph Hardwood—
en les línies de les seves mans
una marca sinistra
(«som com llaunes» —repetí en diverses
ocasions), i sospità
rera el seu cos com una immensa fàbrica,
vermella i negra,
i recordà,
sota aquell sol tan dèbil,
l'errant Criatura pels deserts antàrtics, els vells autòmats...
I decidí, segons les seves pròpies
paraules, «d'esborrar-ne l'etiqueta».
Christopher Lundgren
fou traspasat el vint-i-tres d'agost
del mateix any, poc temps després
d'aquella horrible tarda.
Just abans de morir,
intentà de parlar amb un dels infermers,
però no aconseguí d'articular un sol mot. L'infermer
era Thomas Browjohn, que recordà
durant tota la seva vida aquella mirada.

(*L'animal que no existeix*, 1986-1993)

ELOGI DE L'ORDRE

En l'orbetat
lo minve talp ha son real poder
e en l'habitud
antiga del minar allargassant son carçre.
Així jo... fluint dins ma quietesa,
en mon dol abundós e en mon pler rar,
prau en virtut e en lo vici celeste.

(L'animal que no existeix, 1990-1992)

La lectura d'aquests poemes ha estat
realitzada per l'autor al Centre de Cultura
de Sa Nostra —Palma— el dia
3 de maig de 1993

Col·lecció poesia de paper
núm. 17

lectures poètiques anteriors col·lecció POESIA DE PAPER

- núm. 1: Antonio Colinas
- núm. 2: Josep M. Llompart
- núm. 3: Luis Antonia de Villena
- núm. 4: Lluís Alpera
- núm. 5: Francesc Parcerisas
- núm. 6: Fanny Rubio
- núm. 7: Ángel Crespo
- núm. 8: Julio Herranz
- núm. 9: Pere Rovira
- núm. 10: Jaume Pomar
- núm. 11: Manuel Jurado López
- núm. 12: Toni Roca i Pineda
- núm. 13: Margalida Pons
- núm. 14: Luis Garcia Montero
- núm. 15: Enric Cassassas Figueres
- núm. 16. Ponç Pons

Universitat de les
Illes Balears

